

Odnos medija prema životnoj sredini i klimatskim promenama

Teme i prioriteti

- Slaba specijalizacija u medijima za teme životne sredine i klimatskih promena
- Teme nameću događaji - pogotovo prirodne katastrofe (poplave, suše, nepogode...), a ne sami urednici i novinari

Terminološka zbrka

- Postoji problem razlikovanja pojmova ekologija i životna sredina
- Značaj poglavlja 27 nije poznat ne samo široj javnosti nego ni najvećem broju novinara
- Ne postoji interakcija između medija i opšteg obrazovnog sistema u pogledu odnosa prema životnoj sredini i klimatskim promenama

Povodi

- Vrlo su retki tekstovi koji nemaju za povod neki ekološki akcident, odnosno određeni manifestacioni razlog (Dan planete Zemlje na primer)
- Najčešće je reč o malim vestima ili nabranjanju određenih problema sa kojima se suočavaju pojedine sredine (poznato je da su Pančevo, Bor, Novi Sad, Šabac, mesta o kojima se najviše izveštava sa temama ekologije i životne sredine)

Kvantitativna analiza

Napravili smo frekvencijsku analizu naših novina, kako dnevnih tako i nedeljnih, na ključne reči "ekologija" i "životna sredina" za poslednje tri godine.

Novinski arhiv o "ekologiji" i "životnoj sredini"

2013.	ekologij*	1110
	životn* sredin*	3873
2014.	ekologij*	981
	životn* sredin*	3333
2015.	ekologij*	658 (do 12. oktobra)
	životn* sredin*	2200 (do 12. oktobra)

Televizijski informativni programi

U centralnim informativnim emisijama nacionalnih televizija i Studija B frekvencija pojavljivanja izraza "životna sredina" i "ekologija"

2013. životna sredina	866
2014.	204
2015.	46

2013. ekologija	253
2014.	289
2015.	122

Zašto je došlo do tako drastičnog smanjenje frekvencije "životne sredine" u 2015. godine nemamo racionalan odgovor. Nismo primetili da je neki drugi izraz zamenio ovaj pojam. To je najverovatnije posledica smanjenog zanimanja za ovu temu, odnosno višeg prioriteta drugih tema - pogotovo onih iz unutrašnje politike.

Deponije - važna tema iz oblasti životne sredine

Problem odlaganja, prerade i uništavanja smeća pojavljuje se najčešće kao tema vezana za deponije. Deponije, naime, često imaju i određeni politički značaj, pogotovo u lokalnim sredinama.

Tekstovi o deponijama najčešće su vezani za: proteste lokalnog stanovništva, usvajanje projekata i dobijanja donacija za rešavanje sudbine deponija

Novinski arhiv o "deponijama"

Deponije, opšte pominjanje i posebno divlje deponije:

- 2013. deponije 981
divlje deponije 196
- 2014. deponije 1144
divlje deponije 208
- 2015. deponije 846
divlje deponije 172

Klimatske promene u štampi

- Klimatske promene su relativno nova tema koja se direktno povezuje sa očiglednom meteorološkom situacijom. To znači da prilikom neuobičajenih vremenskih prilika (veoma blage zime, vrela proleća ili kišna leta) dolazi do povećanja broja tekstova koji se bave klimatskim promenama
- Veoma su retki tekstovi i analize koji se bave ekonomskim i promenama u životnoj sredini kao posledicama klimatskih promena. Ne treba zaboraviti ni senzacionalističke napise o skoroj apokalipsi i propasti čovečanstva što se povremeno plasira zajedno sa mističnim proročanstvima.

Kvantitativna analiza

Novinski arhiv o "klimatskim promenama":

2013. 436 tekstova

2014. 566 tekstova

2015. 377 tekstova

Kvantitativna analiza - televizija

Na televizijama, u udarnim informativnim emisijama, klimatske promene su se najčešće pominjala 2014. godine. Razlog je bio jednostavan: katastrofalne poplave koje su prošle godine pogodile Srbiju. Iz ovog primera na najočigledniji način vidimo vezu između teme i televizije.

video arhiv (centralne informativne emisije nacionalnih televizija i Studija B)

2013.	2
2014.	15
2015.	5

Online mediji

Glavni izvori informacija, kad su u pitanju klimatske promene, u poslednje vreme postaju online medijski sadržaji. Najveće novine, poput: Blica, Večernjih novosti i Politike samo su jednim delom promoteri informacija. U mnogo većoj meri to su online mediji koji svojim senzacionalizmom privlače veliki broj korisnika.

Poruke o klimatskim promenama sa online medija

Klimatske promene sve više postaju tema oko koje se "pletu" razne teorije zavere iza kojih stoje velike sile i korporacije. Povremeno se negira i opasnost od globalnog zagrevanja koja je prouzrokovana ljudskom delatnošću, takođe kao deo svetske zavere najrazvijenijih zemalja, a posebno SAD.

Klimatske promene: suočavanje sa društvenom stvarnošću

Neozbiljnost, mistifikacija, površnost, spremnost da se od svakog problema vezanog za klimatske promene napravi nova teorija zavere, kao i olako povezivanje sa drugim oblastima života: politikom, biznisom, naukom, teologijom, istorijom... pokazuju značajne nedostatke ne samo u radu medija nego i našem obrazovnom sistemu. Online mediji dominiraju u predstavljanju klimatskih promena u potpuno iskrivljenom i pogrešnom ključu.

Dobri primeri

Najbolji tekstovi u štampi najčešće su preneti iz stranih medija, iz najvećih novina. Njih, na žalost, ne prate domaći autori.

Izuzetak predstavljaju tv priče koje su napravljene u okviru projekta British Council-a "Medijsko putovanje u Evropu", koji je omogućio da novinari obilaze razne evropske zemlje i prave priče o aktuelnim problemima, poredeći strana i domaća iskustva. Tako je napravljena i emisija TV Nova "Smeće za energiju", u kojoj se poredi primer Beča, Bajine Bašte i deponije Duboka.